

DEN NORSKE KIRKE

Hamar biskop

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Dato: 14.05.2009

Vår ref: 09/50-3 BV

Deres ref:

Høringsuttalelse – forslag til ny utlendingsforskrift – kapitlene 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Hamar biskop har mottatt nevnte høringsbrev og har følgende kommentarer til endringsforslagene til ny utlendingsforskrift.

Generelle kommentarer

Med bakgrunn i ny utlendingslov skal det fastsettes nye utlendingsforskrifter. Det er et omfattende materiale å sette seg inn i. Hamar biskop har derfor begrenset seg til noen viktige områder.

Utlendingsloven regulerer hvem som skal få lov til å komme inn i vårt land og hvem som skal utelukkes. Det er nødvendig å være seg bevisst hvor dyptgripende og alvorlig dette oppleves for de det gjelder. Våre internasjonale avtaler i europeisk sammenheng forfordeler mennesker som kan komme hit til forskjell fra mennesker fra andre deler av verden. Det minner oss om at fødested – et forhold som mennesket selv ikke kan avgjøre – kan komme til å bety utrolig mye for hvilke utviklingsmuligheter en får. Det må være et tankekors at vi som nasjon rangerer menneskets muligheter etter fødested i stedet for at vi, slik Menneskerettighetene slår fast, betrakter alle med de samme universelle rettigheter og muligheter til livsutfoldelse.

Hamar biskop vil anmode om at målsettingen for Utlendingsloven tas inn igjen. Vi kan ikke som nasjon med en kulturarv tuftet på kristne og humanitære verdier og normer være bekjent av en utlendingslov som ikke målbærer dette på en klar og tydelig måte. Målsettingen skal styre våre tanker og handlinger overfor innvandrere og flyktninger uansett skiftende politisk ledelse.

Kapittel 1 – Lovens og forskriftens virkeområde mv.

Unntak fra krav om oppholdstillatelse for arbeidsforhold

Her har forskriften tatt med *forkynnere* som en ny gruppe som skal sidestilles med *forskere og forelesere*. For oss som kirke med utstrakte bånd til andre søsterkirker og trossamfunn i verden er dette på sin plass. Departementet ser ingen grunn til at forkynnere skal behandles på annen måte enn forskere og forelesere. Dette gir Hamar biskop sin tilslutning til.

Kapittel 2 - Krav til reisedokumenter for innreise i Norge

Departementet har vurdert om det bør stilles vilkår om utstedelse av pass etter personlig frammøte. Det er gledelig at departementet har valgt ikke å ta det inn som et vilkår. Et slikt vilkår ville ha gjort det svært vanskelig for enkelte utlendinger, især 3.lands borgere, å komme til riket p.g.a. de økonomiske ekstrautgiftene dette ville medføre (økende prislapp på pass, ekstra reiseutgifter til norsk utenriksstasjon, oppholdsutgifter under ventetid m.m.).

Det er likevel foruroligende at personlig frammøte i praksis antydes som et sentralt moment for vurdering av hvilke pass som faktisk skal godkjennes. I så fall har man allerede lagt til grunn et moment som ikke står nevnt verken i lov eller forskrift. Det er kort vei fra en antydning til et styrende moment. Hamar biskop vil fraråde at personlig frammøte tillegges betydning.

Kapittel 3 – Visum

Departementet foreslår i hovedsak å videreføre gjeldende forskriftsbestemmelser i den grad de ikke bare repeterer det som allerede fremgår av loven. Noen endringer/nye lover er foreslått knyttet til hovedkategoriene 1) Schengenvisum, 2) visum av humanitære grunner og 3) innreisevisum.

Visumplikt og visumfrihet

I utgangspunktet er det visumplikt for å komme inn i Norge. Unntaket er i hovedsak 1) utlendinger som søker asyl, 2) utlendinger med oppholdstillatelse i et Schengenland, 3) nordiske statsborgere og utlendinger med gyldig pass fra land som Norge har visumfrihetsavtale med, 4) borgere med britisk pass, 5) utlendinger fra EØS-land og 6) personer med flyktningstatus.

Utviklingen med at stadig flere i Europa gis større rettigheter og friheter p.g.a. Norges forhold til EU- og Schengensamarbeid og andre "avtaleland" skjer parallelt med at borgere fra land som Norge ikke har slike avtaler med (utenfor Europa) får forverret sine muligheter til visum og adgang til riket. Det blir "de innenfor" og "de utenfor".

Hamar biskop vil karakterisere denne utviklingen som lite human og uverdigg for oss som nasjon. Likhet i og for loven-prinsippet synes helt fraværende. Lovarbeid og forskrifter knyttet til utlendingsloven bør gjøre gapet mellom de innenfor og de utenfor heller mindre enn større.

Schengenvisum og garantiordninger

Et vilkår for å få visum er at søker selv har tilstrekkelige midler for dekning av oppholdet og returreise, eller har garanti/erklæring fra en person bosatt i Norge. Utlendinger fra Schengen-området som ikke har tilstrekkelig med midler vil bli utvist. For å gjøre gjeldende visumpraksis mer fleksibel og liberal foreslås innført en bankgaranti på kr. 50.000 av den som skal besøkes i Norge (referanseperson). Det dreier seg da om privatbesøk utover det som betraktes som nærmeste familie. Bankgarantien skal ikke bare sikre dekning av oppholdsutgifter og returreise, men også at vedkommende virkelig reiser tilbake innen nevnte 3 mndr. Det er et interessant trekk at Norge er et av de få land innen Schengen som vil ha en slik ordning. Sverige har det ikke, mens Danmark har en liknende ordning som den Norge legger opp til. Det påpekes at ordningen ikke vil være i strid med en harmonisering av visumpolitikken, slik Schengenlandene legger opp til.

Hamar biskop synes det er betenkelig at Norge som på mange områder gjerne vil være et foregangsland, her synes å gå i retning av å være den "strengeste i klassen". Vi vil selv ha frihet til å besøke familie og venner hvor enn i verden det måtte være. Familie

og venner bosetter seg i dag på alle kontinenter. Men for de som vil besøke søsken, venner, kjærester i Norge settes det opp økonomiske barrierer som knapt har sin like i Europa. De fleste av de som skal stille bankgarantien kommer selv fra land med langt svakere økonomi enn her hos oss. Dette er uvennlig og uverdigg av et land som setter menneskeverd og menneskerettigheter høyt.

Kapittel 7 – Beskyttelse

For familiemedlemmer

Minstekravet inkluderer ektefelle og mindreårige barn. I UNCHR sin høringsuttalelse foreslås kretsen av familiemedlemmer til å omfatte nære familie- medlemmer som lever i en familieenhet - og som er avhengig av flyktningen. Det følger av utlendingsloven 2008 at også samboere som fyller vilkårene for familiegjenforening kan gis opphold. Departementet foreslår ikke at dette skal gjelde for andre familiemedlemmer, så som foreldre, søsken og barn over 18 år. Det er til å undres over når borgere innen EØS for mange år siden fikk utvidet grensen oppover til å gjelde barn under 21 år. Hvorfor skal mennesker på flukt fra eget hjemland med uro og krig stilles svakere enn EØS-borgere?

Hamar biskop vil støtte seg til UNCHR`s uttalelse og be om at nære familiemedlemmer som lever i en familieenhet, og som er avhengig av flyktningen, skal omfatte barn under 21 år.

Kapittel 8 – Opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket

Ofre for menneskehandel som søker asyl

Hamar biskop ber om at ofre for menneskehandel får en generøs behandling etter vilkårene som gjelder for beskyttelse og sterke menneskelige hensyn. Dette inkluderer varslede retningslinjer om fornyelse av tillatelse til opphold.

Barns tilknytning til riket

Hamar biskop viser til tidligere uttalelse om høring av barn og manglende utredning om det.

Biskopen støtter departementet i vurderingen av at barns tilknytning til riket skal tillegges særlig vekt.

Kapittel 14 – Utvisning

Forholdsmessighetsvurderingen – utvisning av utlendinger med barn i Norge

Her gis det en grundig saksfremstilling av et vanskelig tema.

Hamar biskop har over flere år blitt kontaktet at personer som har blitt rammet av denne bestemmelsen, og fått tilgang til saksdokumentene. Det har vært fastboende ektefeller som ønsker å opprettholde ekteskapet og samlivet til beste for barnet/barna. At barnets beste har vært det grunnleggende hensyn i en del saker, synes vanskelig å forstå, den totale situasjon tatt i betraktning. Hvilke konsekvenser en tidsbegrenset utvisning på 5 år kan ha for en hardt prøvet familie er vanskelig å forutse, men en kan ane noen.

Hamar biskop mener at det har vært utvist et meget strengt skjønn i disse sakene. De humanitære perspektivene har ikke fått gjennomslag. Det er behov for en oppmykning av skjønn og praksis slik at utvisning, når det er barn med i bildet, som hovedregel blir unngått. En bør også se på praksis i utmåling av alvorlighetsgraden av straffen.

Kapittel 16 – Organiseringen

Avgjørelsesformer i Utlendingsnemnda

UNE skal være et domstolsliknende organ. Jo mer departementet ønsker å styre UNE, og jo mer UNE ikke fungerer med stornemnd, men kun med ansatt nemndleder, kan UNE vanskelig fungere etter sin hensikt. I den grad UNE`s vedtak foretas av en

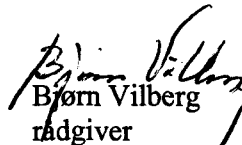
enkeltperson i systemet, kan den ikke sies å være et domstolsliknende organ. Dersom departementet ønsker mer styring, må det ta mer ansvar for det som skjer og selv være øverste instans. Etter hvert kan en spørre seg om ikke politisk myndighet – departementet selv – må gjenoppta ansvaret som ankeinstans.

Hamar biskop beklager at høringsuttalelsen kommer etter fristens utløp. Etter kontakt med departementet takker vi for muligheten til å sende denne uttalelsen.

Med vennlig hilsen

Solveig Fiske
biskop

Bjørn Vilberg
rådgiver
Direkte innvalg: 62 55 03 61